

Durmuş Hocaođlu

Bir Trajedi ile Merhaba

Türkhaber., Yıl: 1., Sayı: 001., 15.04.2002-21.04.2002 (Pazartesi-Pazar)., s.19-20

Durmuş Hocaođlu, *Türkhaber* Yazıları Sıra No: 01

Künye:

- Hocaođlu, Durmuş., “Bir Trajedi ile Merhaba”., *Türkhaber.*, Yıl: 1., Sayı: 001., 15.04.2002-21.04.2002 (Pazartesi-Pazar)., s.19-20

TÜRKHABER

I

Merhaba

Yeni çıkan bir mevkutede kaleme aldığım ilk yazımın bir trajediyi konu edinmesi ne kadar üzücü; keşke böyle olmasaydı. Lâkin heyhat!

Evet dostlar; bu ilk yazıma gönül açıcı güzelliklerden bahsederek başlamak isterdim; ama, o takdirde de, gözler önünde oynanan kanlı bir trajediye karşı suskun kalarak, bir anlamda, zımmen de olsa, zâlimi ve zulmü desteklemiş olmaktan dolayı kendimi nasıl affederdim?

★★★

Filistin başlı-başına bir trajedi; ama hangisi değil ki? Türk ve İslâm dünyası asırlardır hep ağır trajediler yaşamaktan yüreği nasır tutmuş olsa gerek, ancak pek şedidâne ve pek medyatik olanlarını hissedebiliyor. Bu dünyada, ama bilhassa “bizim dünyamız”da trajedilerden geçilmiyor ki; hangisini sayayım? Herşeyden önce, Türk-İslâm medeniyetinin çöküşü, bir trajedi değil mi? Şu ânda en fazla can yakan, hemen gözler önünde olduğu için herkesin dikkatlerini üzerine toplayan ve bir de en mühimi, işin öteki ucunda Batı olduğu için Filistin’i duyuyoruz; ama ya Doğu Türkistan? Kendisinden haber dahi alınamayan, çoktan unutulmuşlar listesinde yerini almış bulunan, kimsenin — bizzat Türkiye’de ve bizzat “milliyetçilik” üzerinden siyâset yapanların dahi — adını ağzına almaz olduğu, anayurdumuz Doğu Türkistan! Filistin’in belki yüz misli genişliğinde bir mesâha-i sathiyeye ve Filistinlilerin belki takriben on misli veya daha ziyâde bir nüfusa mâlik; mazlum, mağdur, esir on milyonlarca Müslüman Türk’ün vatanı, Türk ve İslâm medeniyetinin en münbit yataklarından olan, bir zamanlar cihan fâtilhlerinin, ulemânın, hukemânın fişkırıldığı Doğu Türkistan! Üzerinde nükleer denemelerin yapıldığı, en hayâsız metodlarla sömürüldüğü Doğu Türkistan!

★★★

Keşke hemen ilk yazımda böyle bir feryâd ile hitâb etmek mecbûriyetinde kalmış olmasaydım; ama kader beni icbâr ediyor; elden ne gelir! Bundan kısa bir vakit önce, bana, başka bir yerde yayınlanan bir yazımdan dolayı elektronik bir mektup gönderen saygıdeğer bir okuyucum, “*siz bizi ümitsizliğe sevk ediyorsunuz; hâlbuki siz aydınlarımızdan bize ümit vermenizi beklerdik*” diye serzenişte bulunmuştu. Elbette; kim istemez ki? Kim ister gül varken deve dikenini ile uğraşmayı? Ancak, bir aydının görevi toplumuna illüzyonlar göstermek değildir ki.

Vakit, gerçekler dünyasından kaçarak kendi ellerimizle inşâ ettiğimiz sanal dünyalara sığınıp romantik hülyâlara dalmak; soğuk ve ürpertici, ama taş gibi katı sert gerçekler yerine illüzyonlarla oyalanmak vakti değildir.

Onun içindir ki; bu sayfalarda, hakikat olduğuna inandığım şeyleri yazmaya gayret edeceğim; hakikatler nâhoş ise yapacak başka bir şey yok demektir.

★ ★ ★

Mağlûp bir medeniyetin çocuklarının, dünyaya yanlış zamanda gelmişlerin gülmeye pek vakti olmuyor diyorum; ne dersiniz?

★ ★ ★

Evet: Bu sayfalarda, bundan başka sayfalarda da olduğu gibi, hakikat olduğuna inandığım şeyleri yazacağım. Ne var ki, yazar ve okuyucu bir bütündür; yazar ve okuyucu, bir “birlikte düşünme grubu”dur. Yâni diyorum ki, yazılarım sessiz ve cevapsız kalırsa benim de düşüncem zayıflar. Onun içindir ki, birlikte düşünmemiz, sizlere bağlı; bana yazınız; lehte ve/ya aleyhte, beğendiğiniz ve/ya beğenmediğiniz her ne ise yazınız; kendimi, dipsiz kuyuya taş atmış gibi hissetmemem için, yazınız!

★ ★ ★

Umûmiyetle uzun yazıların *az okunma* gibi bir risk taşıdığını herkes gibi ben de bilirim; bu sebeple, peşinen söylemeliyim ki; biraz “uzunca” yazan bir yazarım ve bu riski de bir miktar göze alırım. Ancak, her yazımın da bu kadar uzun olmayacağını da şimdiden hâtırlatmayı faydalı addetmekteyim.

II

Trajedi

Gelelim Filistin’e; daha geçen asrın iptidâsında “bizim” olan, İslâm dünyasının babası Osmanlı’nın çekilmesinden, “Pax Ottomana”nın yıkılmasından sonra huzûru, barışı unutan, adım-adım bir “trajistan”a dönüşen ve artık adı trajedi ile eş-anlamli hâle gelen Filistin’e.

Filistin’de bütün dünyanın gözlerinin önünde kanlı bir trajedi perde-perde sahneleniyor; bu ilk değil; fakat öyle görünüyor ki yakın bir gelecek için son olma ihtimâli de pek yok.

Trajedi herkesin önünde perde-perde açılıyor; lâkin bütün dünya suskun: Tıpkı daha önce Azerbaycan’da, Kırım’da, Doğu Türkistan’da sahnelenen kanlı trajedilerde olduğu gibi.

★ ★ ★

Ama bu vahşet daha fazla devam edemez; etmemelidir. Bu ap-açık bir “insanlık suçu”dur ve vebâli de bütün insanlığın omuzlarındadır.

Yapılması gereken çok şey var; hem de çok âcil; fakat, bunların içinde ilki, vakit kaybetmeden, derhal ve çok âcil olarak, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi tarafından alınan karara riâyet edilerek İsrail’in saldırılarının durdurulmasının, “ateşkes” ilân edilmesinin, işgal edilen bütün Filistin şehirlerinden İsrail güçlerinin çekilmesinin ve insânî yardımlara hemen başlanılmasının sağlanması ve uzun vâdede yapılması gereken ise, kaba kuvvet ve şiddet metodu ile bu mes’elenin daha ağır vehâmetlere sürükleneceğinin idrâk edilmesi ve Bölge’de kalıcı bir barış ortamının yaratılması için gerekli bütün alt-yapının ciddiyetle sağlanması cihetine gidilmeye başlanmasıdır.

Bütün bunlar “şu ân için ve hemen” yapılması, hemen ucundan tutularak sonuna kadar götürülmesi an-şart gerekli olan “idealler”; yâni olması gerekenler; ancak, asıl problem şu: Bu “olması gerekenler” nasıl oldurulabilecektir?

Tarihî tecrübe bizlere yeteri kadar öğretmiş olmalıdır ki, siyâsette, ama hassaten milletler-arası siyâsette, “olması gerekenler” ile “olanlar ve olmakta olanlar” arasında dağlar kadar fark vardır ve dahi, olması gerekenleri olduran da, öncelikle ve behemehâl, “kuvvet”tir! Zirâ, en mükemmel ve en kusursuz idealler dahi, arkalarında bir güç olmaksızın, sırf mükemmel ve kusursuz olmalarından dolayı muvaffakiyyet kazanamazlar. Bu acı kural, siyâsetin tabiatından ileri gelmektedir: Herhangi bir otoritenin, sırf kendi rızâsı ve irâdesi ile kendisine sınır çizmesi ihtimâli, pratikte sıfır seviyesindedir; bu sınır, başkaları tarafından “zor” tatbik edilmeden çizilemez.

İmdi; yukarıda dile getirmiş olduğumuz insânî tememmnîlerin mücerretler dünyasından müşahhaslar dünyasına indirilebilmesi için de İsrail’in, kendi dışından tazyik altına alınması, otoritesine sınır çizilmesi şarttır. Çünkü, dikkat etmek gerekmektedir ki, dünyada çoktan “kasap” sıfatıyla anılmaya başlanmış bulunan, şiddet politikasının mîmârı Ariel Şaron’un başında bulunduğu İsrail hükûmetinin kendi irâdesiyle bu insânî kararları uygulaması imkânsız talep etmek demektir.

Bunun için de Arap ülkelerine olduğu kadar Türkiye’ye de büyük görevler düşmektedir; bu görev listesinin belki de en başına ABD’nin eklenmesi gerekir; açık-seçik gerçek şudur ki, el-yevm, Amerika’nın “hayır” dediği bir şeyin “evetlendirilmesi” şansı pek yok... Ancak O’nun da bu iş için bir menfaati olmalıdır. Evet: Menfaat! Ne yazık ki siyâset, yâni, gerçekler dünyasındaki **gerçek siyâset**, nâm-ı diğerk **reel politik**, herşeyden önce menfaatler üzerine müessesdir.

Filistin meselesinde Clinton döneminde daha ılımlı olan ve Barış’ın önünü açacak görünen Amerikan politikası, Bush’un iktidara gelmesiyle Amerikan dış politikasında vuku’ bulan radikal değışikliğin bir parçası olarak değışmiş, sertleşmiş ve kışkırtıcı bir hüviyet kazanmıştır. Nitekim, günlerden beri devam eden kanlı hâdiseler dolayısıyla Bush’un “*terörle mücâdelesinde İsrail’i anlıyoruz*” demesi, İsrail’in saldırgan politikasına açık bir destek vermekten başka bir anlam taşımamaktadır.

Arap devletleri ise, içine gömülmüş buldukları şaşkırtıcı, anlamsız, pısrık, korkak ve ürkek sessizliklerini mutlak bozmak zorundadırlar. Aksi halde bu kötü gidişat onların da başını yakacaktır. Fakat unutmamalıyız ki, hemen yanıbaşındaki bu kanlı gelişmeler karşısında Türkiye de pasif kalmaz; kalmamalıdır.

Tarih, insanlık suçunun ortadan kaldırılmasında, akan kanların durdurulmasında ve Bölge’ye barış ve istikrârın getirilmesinde Türkiye’nin omuzlarına büyük bir görev yüklemiş bulunmaktadır; bu görevden kaçamayız.

Türkiye aktif olmalıdır; evvelen, bir “idea” için: Dünyanın neresinde bir insanlık suçu işleniyorsa, bu, bizi alâkadar etmelidir. Biz, böyle bir geleneğin mîrasçılarımız.

Türkiye aktif olmalıdır; sâniyen, bir “realite” için: Sağlam bir politik felsefeden güç alan ve iyi bir strateji üzerine müesses bir aktivite Türkiye için *faydalı*, yâni menfaatlerine uygun olacaktır.

Bir kere, bu vehâmetli vaziyetin daha da kötüye giderek kontrolden çıkmasının, Ortadoğu’yu içine çıkalamaz bâdirelere sürükleyeceğine ve bunun da Türkiye açısından Körfez savaşından daha ağır kayıplara sebebiyet vereceğine ve zâten hâlâ Kriz’den başını kurtaramamış ekonomimizin belki de bir daha belini doğrultamayacak derecede tahrîbata marûz kalacağına, kelimenin tam mânâsıyla dibe vuracağına, kat’iyet nazarıyla bakılmalıdır. Bu riski göze alamayız.

Beri yandan, anlamak mecbûriyetindeyiz ki, bu bölge hâlâ Osmanlı’nın gölgesi altındadır ve Türkiye de O’nun tek meşrû vârisidir; bir bakıma, Bölge, Türkiye’nin tabîi olarak sorumlu ve yetkili alanı durumundadır. Bu, bir lüks, bir romantizm değil, tam mânâsıyla siyâsetin kendisidir.

Bu aktivite, hâlâ, her ne kadar Arap elitlerinin çoğunun nazarında kendi meşrûyetlerinin referansı olan “öteki”, veya korkulan “Osmanlı heyulâsı”nın bir uzantısı olarak görülse de, yine de ve her şeye rağmen, pek îtiraf edilmese ve kıskanılsa da, bir “ümit kapısı” olan ve hâlâ gönüllerin diplerinde bir yerlerde “potansiyel lider” olarak belirli bir yeri bulunan ve Bölge’nin hâlâ tartışmasız olarak en büyük gücü olan Türkiye’nin saygınlığı ve prestiji açısından da çok önemli bir fırsattır. Unutmayalım ki, daha birkaç gün önce bir Türk gazeteciye roportaj veren Hamas lideri dahi Türkiye’yi İslâm dünyasının tabîi lideri olarak telâkkî ettiğini belirtmişti; tıpkı Usâme bin Lâdin’in, “*İslâm dünyası seksen senedir zulüm altında bulunmaktadır*” derken yaptığı telmih gibi, bunun da anlamını iyi okumalıyız. O sebeple, Türkiye, hemen her konuda olduğu gibi bu hayâtî konuda da suya sabuna dokunmayan, sâde suya tirit beyânatlarla yetinmeyip konunun üzerine gereken hassasiyet ve ciddiyetle eğilmelidir. Böylesine bir ciddî ve sonuç alıcı demarş, hem ülkemizin yukarıda zikrettiğimiz zararlarını önleyecek ve hem de bu vesîleyle Bölge’nin “politika belirleyen ülkesi”, yâni, bir anlamda Bölge’nin kendisinden sorulduğu bir “başat ülke” olma imkânını yakalayabilecektir. Bunun da bize, dünya siyâset arenasında ayrı bir güç getireceği âşikârdır: Bölge’nin lider ülkesi olan bir Türkiye! Telâffuzu bile müthiş!

Fakat bunun aksine, ciddî ve inisyatif sâhibi bir politika tâkip edilmediği takdirde marûz kalacağımız ağır ekonomik kayıplar yanında, Bölge’de “İsrail’in partneri” pozisyonuna düşmek sûretiyle geleceğimizi daha da büyük risklere atarız. Son günlerde Arap basınında, Türkiye’nin İsrail ve Amerika ile birlikte bir şer ekseni olarak algılanmaya başlanması şeklinde bir gelişmenin olduğundan ve buna karşılık Arapların da karşı bir blok oluşturmasının ve îcâbında “Kürt kartı”nın kullanılmasının gereğinden behseden haberlerin ciddîye alınması lâzımdır.

Türkiye, bu konuda inisyatif sâhibi olmalı ve öncelikle sağlam bir politik felsefeye dayanan bir strateji geliştirerek Araplar’a da öncülük etmeli, onları diplomatik yollarla da zorlayarak ağırlığını koymalı ve ciddî ve müstakarr sonuç almalıdır.

Bunun yanında, mutlaka ihmâl edilmemesi gereken bir hususün da, yukarıda bahsedildiği üzere, ABD’nin iknâ edilmeden bu problemin çözüm şansının bulunmadığı göz önüne alınarak, O’na hatâları anlatılmalı; bu vahîm gelişmelerin daha da ilerlemesi hâlinde kendi menfaatlerinin de ciddî sûrette haleldâr olacağı; bir düşman denizine dönüşecek olan Bölge’de sâdece İsrail’e dayanarak ilelebed siyâsî menfaatlerini devam ettiremeyeceği konusunda iknâ edilmelidir.

Bunun yanında, İsrail’in şiddet mîmarlarının da; sürekli olarak gerginlik tırmandırmaya dayanan siyâset doktrini değiştirilmediği takdirde başlarının daha da sıkışacağı; terör olaylarının kontrolden tam çıkması hâlinde kendi vatandaşlarının çoktan başlatmış oldukları

tersine göçün daha da hızlanacağı —şu sıralarda İsrail’i *güvenliksiz ülke* bularak dışarıya göç eden Yahûdi nüfusunun 600.000 civârında olduğu, basındaki haberler arasındadır — ve bunun da kendilerinin içten bir çökmeye mârûz kalmak demek olacağı ve kezâlik, daha yarım yüzyıl önce kendileri Nazilerin elinde bir **zulüm nesnesi** olan Yahûdi halkının bugün dünyanın nazarında merhametsiz bir **zulüm öznesi** olarak damgalanmaya başladıklarını ve Batı’nın katıksız desteğine güvenerek uyguladıkları gerginlik ve şiddet metodu ile bu bölgedeki geleceğinin de karartıldığı ciddiyetle göstermelidir.

★ ★ ★

Fakat bütün bunlara ilâveten, burada hiç detaylandıramacağım başka bir husus da, Arap ülkelerinin, artık İsrail’in varlığını resmen kabul etmek mecbûriyetinde olduklarını anlamalarına kakıda bulunmaktır. Suudî veliaht-prensini telif ettiği barış planı, kaabil-i tatbik olmasını te’min edecek bâzı tâdilâtlar yapılması hâlinde, görüşmeye açılması için mâkul bir plan olarak gözükmektedir; bunun üzerinde ciddî çalışmalar yapılmalıdır.

Başka bir husus da, doğrudan Arafat ve diğer Filistinli liderlere düşen görevlerdir; ayrıca ele alınması gerekecek kadar mufassal olan bu konuda şimdilik söyleyeceğim şey, bu trajedide kendilerinin de büyük katkılarının ve vebâllerinin bulunduğunu anlamaları ve siyâset doktrinlerinde ve stratejilerinde ciddî reformlara girişmeleri gerektiğini anlamaktır ki, fikrimce, yine bu bölgenin tabî “ağabeyi ülkesi” olan Türkiye’ye de bu konuda vazîfe düşmektedir.

